

۱۰۶

د محاسباتو د دیوان د تفتیش اصولنامه

په افغانستان کېښي

د المجموعه نېټه : د ۱۳۲۱ کال د اندی هیاشت

د طبع شمیر (جلد) ۱۰۰۰)

امريکا جاپ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

د محاسباتو د دیوان اصو لنا مه تفتيش د تفتيش اصو لنا مه دیوان محاسبات امري فصل (فصل اول)

- ۱ - امور تفتيش حسابي و تفتيش دارائي (نقاد و جنس) دولت تابع احكام اين اصو لnamه ميبا شد .
- ۲ - حساب کافه دارائي دولت، على العموم بعد از اجراء ، از طرف رياست تفتيش عمومي محاسبات تفتيش ميشود .
- ۳ - تفتيش حساب عبارت از معاینه منظم ، و تدقیق اسناد حسابي و معاملات حسابي و اجراء آت مرتبه بترتیب اسناد و سنجش و تثبیت استحقاق مدارک وعوايد و مصارف و تادييات خزاين ميباشد.
- ۴ - مرآم اساسی تفتيش حسابي نزد رياست تفتيش عمومي محاسبات ثبیت حد موافقیت و مسئولیت اجراء آت مالی دوايزو تصدیها
- ۱ - ددولت محاسبی چارو او همدارنگه دندو او جنسو شتو تفتيشول دفعی اصولnamی د احکام متابعدي او د حسابي تفتيش چاری ددی اصولnamی د احکام متابعدي .
- ۲ - ددولت دهولی دارائي حساب، په عام دولت د اجرانه و روسته د محاسباتو د عمومي تفتيش در ياست له خوا تفتيش کيزي .
- ۳ - حساب د تفتيش عبارت محاسبی اسنا دو او محاسبی معاملو او د اسناد و په ترتیب د مر بوطو اجراء آتو له منظمی کتفنی او تدقیق او د مدارکو د استحقاق د تثبیت او سنجش او همدارنگه د خزانو دعوائد و مصارف او تاديياتو خخه دي .
- ۴ - د محاسباتو عمومي تفتيش رياست د حسابي تفتيش خخه اساسی مرآم دهغه دوايزو، تصدیورو و موسسو په مالی اجراء آتو کبني د موافقیت او مسئولیت حد معلوم ددی اجراء آتو د موافقیت او مسئولیت د حد

(۲)

و مو سسا تیست که از وجوه
عامه مصرف مینما یند .

تبیینت دی چه لگبنت بی دعامه وجوه و خخه دی
چه له عامه و جو هو خخه مصرف کوی .

تبصره

تصدیها ، عبارت از مو سسات دارند ئ
شخصیت حقوقی و حکمی است که صد
فیصد سر ما یه آن متعلق و مر بسط
بد و لت مینبا شدو هو سسا تیکه از وجوه
عامه مصرف مینما یند، عبارت از آن مو سسات
دارند ئ شخصیت حقوقی و حکمی مینبا شد ؛
که در سال مالی معین از بودجه دولت
و جووه معینه طور امدا دبآن تخصیص صادر
یا انتقال داده میشود .

- ۵- تفتیش امور حسا بی دوا بر و تصدیها
و مو سسا تیکه و جووه عامه را مصرف
مینما یند شا مل مواد آتی مینبا شد :
- الف: غور و تدقیق در مورد تطبیقات بودجه
واجرآت امور مالی و حسابی .
- ب: غور و تدقیق امور مر بوطه بتیر تیپ
و تقدیم را پورهای عوا ید و صرفیات
وتادیات و سایر را پورهای مالی
طبق مقررات سیستم محاسبه مر عی
الاجرا در او قات معینه .
- ج: تدقیق او امراعطا د و ا بر دو لت
از نگاه قانونی و تصدیها از لحاظ منافع
عامه واقعه اداری و قانونی بودن .
- د: غور و تدقیق مصارف از لحاظ مطا بقت
با پرو گرام ها و مرامهای معینه .
- ه: ملاحظه تدقیق اجرا آت حسابی ، مبنی
بر اینکه قبل از اجرا کنترول لازمه و مکفی
بعمل آمده باشد .

تبصره ۵-

تصدی عبارت له هفو مو سسا تو خخه دی
چه حقوقی او حکمی شخصیت لری چه پهسلو
کتبی سل پنگه ئی په دولت پوری ام و لری .
او هفده موسسی چه له عامه وجو هو خخه مصرف
کوی عبارت له هفو حقوقی او حکمی شخصیت
لرسو نکو موسسو خخه دی چه په تا کلی
مالی کال کتبی دولت له بودجی خخه تا کلی
و جهی هغه ته دمرستی په دول تخصیص
صادری یا انتقا لوی کیپزی .

۶- دهنه دا ئرو تصدی یواو موسسو چه عامه و جهی
مصرفو ی د حسا بی چارو تفتیش لافدنی
موادرلری :-

- الف: - د بودجی د تطبیقاتو اود مالی
او حسابی چارو په خصوص کتبی غور او تدقیق
- ب: - د مر بوطه چارو دغور او تدقیق ، دعوا اند و
او صرفیاتو او تادیاتو درا پورونو او نو رو
مالی را پورونو په تر تیبا او و داندی کولو
سره ، د مر عی الاجرا محاسبی د سیستم له
مقرر اتو سره سم - په تا کل و ختو کتبی .
- ج: - دولت دا ئرو دور کرپی دامر و نو تدقیق
د قانونی کتنی له مخی او تهدی دقا نوی
او اقتصادی و ای او د عامود گتی د لحاظ لمختی .
- د: - له تا کلیو پرو گرا مونوا هر امونو سر ده تا کلی
پرو گرامونوا او مر امونوا مصارف و غور او تدقیق .
- ه: - د حسابی اجرا آت د تدقیق کتنی به دا سی
شان چه په خواله اجر اخخه لازم او مکفی
کنترول شوی وی .

(۳)

هر گاه علاوه بر مطالبه فوق الذکر کدام موضوع دیگری هم قابل تفتيش دا نسته شود، با مرکتبي ریاست تفتيش عمومي محاسبات، یامقام صدارت، تفتيش ميشود.

که چيرى برسيره په پاس ذكرشو يومطالبو کومه بله موضوع هم دتفتيش و دوبللي شی دمحاسبات دعمومي تفتيش در ياست ياد صدارت دمقام په امر تفتيش كيزى .

((فصل دوم))

(أنواع و أساسات تفتيش حسابي)

(۶) طبق مواد اين اصولنامه، تفتيش مالي و حسابي دواير و تصدicia و موسسات يكده جوه عا مه را مصرف مينه مانيند در قسمت تخصيصاتيکه از طرف دولت داده شده، از طرف ریاست تفتيش عمومي محاسبات بعمل مي آيد، و بسه نوع تقسيم بشود:

- الف : تفتيش قيدي .
- ب : تفتيش كامل .
- ج : تفتيش خاص .

(۷) تفتيش قيدي عبارت از تفتيش امور مالي و حسابي است که در محل اجرای معا ملات حسابي، واقلاً در هر سال يکمرتبه طور قيدي بعد از اجرای معا ملات بعمل مي آيد.

(۸) مرا م تفتيش قيدي، از اجرا آت دواير و تصدicia و موسسات مصرف كشنده از جوه عامة، عبارت از مواد آتیست:

- الف : رفع فوائق و اغلاط معاملات حسابي و مالي .
- ب : جلوگيری از عدم تطبيق سистем محسنه و بودجه دولت و انحراف از قوانین و مقررات مالي و حسابي .

دو هم فصل

(حسابي تفتيش پول او اساسات)

(۶) : ددي اصولنامي له مواد سره سم دائر و او تصدicia او هفتمو سوچله عا مه و جهو خخه مصرف کوي دهنو تخصيصاتو په برخه كيني چه دولت له خوا و رکي شوي مالي او حسابي تفتيش دعمومي محاسبات دتفتيش در ياست له خوا كيزى او په دري دوله و يشل كيزى :

- الف : قيدي تفتيش.
- ب : كامل تفتيش.
- ج : خاص تفتيش.

(۷) قيدي تفتيش عبارت دهنو مالي او حسابي چارو له تفتيش خخه دی چه دحسابي معاملات داجرا په محل کيني او ليز تر لزه په هر کال کيني يو محل په قيدي پول، و روسته د معاملات تو له اجرأ خخه کيزى .

۸: ددواير او تصدicia عا مه و جهو خخه د مصرف کوي نکو موسسو له اجرآ آتو خخه دقيدي تفتيش مرا م عبارت دی له د ی لاند نيو مواد خخه :-

- الف: دنوا قصور فع او دحسابي او مالي معاملات تو اغلاط .
- ب : ددولت دمحاسبى او بودجي له سيسن سره دنه تطبيق مخه نیول او له مالي او حسابي قوا نینواو مقرر اتو خخه انحراف .

(٤)

ج : تصدیق و مطابقت اجر آت با صولو مقررات .
د : ترتیب پیشنهادات اصلاحی ، به آمرین اداری
ومالی ، در حدود قوانین و مقررات .
ه : کشف تقلب و ساخته کاری ها .

(٩) تفتیش کامل : عبارت از تفتیش کلیه امور
مالی و معاملات حسابی سال معین مالی یک
اداره و تصدی دولت است که در حالات آتی
نظر بحکم کتبی مقام صدارت یا صوابید
ریاست تفتیش عمومی محسوبات بعمل
می آید :-

الف : در حاليکه نتا یج تفتیش قیدی
 واضح سازد که وجود عame در معا ملات و
اجرا آت حسابی یک اداره یا تصدی ، مغایر
قوانين و اصول مملکت مصرف گردیده است .
ب : در او قا تیکه تقلب و ساخته کاری
در اجر آت ما لی و حسابی یک اداره یا
تصدی موجود شود .

(١٠) تفتیش خاص : عبارت از تفتیش
یک معامله معین مالی و حسابی است که در
هر وقت و زمان از ریاست تفتیش عمومی محسوبات
نظر بحکم کتبی مقام صدارت یا پیشنهادات
کتبی آمر اعطای درجه اول بعمل می آید و
خاصه در موارد ذیل صورت میگیرد :

الف : وقوع سرقت یا نقصان و کتمان
ذخایر و تجهیزات و معاشات و ظهور اختلاف
در کیفیت و کمیت دارائی ها .

ب : ظهور یا وقوع عمل ارشاده در معامله
یا معاملات حسابی و مالی .

ج : ساخته کاریها در اظهار نامه های
اشخاص یا بیلانس موسسات انتفاعی ، بمنظور
کتمان ، یا گریز از مالیات .

د : ساخته کاری در ترتیب استاد و
معاملات سنجش محصول و عارض گمر کی .

ج : داجرا آتو تصدیق مطابقت به اصول او مقر راتو
د : اداری اموالی هامورین توهد اصلاحی پیشنهاد اداری
تر ترتیب دقوانین او مقر راتو په حدود دکنی .
ه : د تقلب او ساخته کاری خر گندول .

٩ : ک امل تفتیش عبارت دی ددولت دیوی اداری
او تصدی دها کلی مالی کال دهولو مالی
چارو او حسابی معاملات تو له تفتیش خنجه
په راتلو نکوحالات توکنی نظر دصدارت د مقام
لیکلی حکم یاد محسبا تو د عمومی تفتیش
در ریاست لازم بللو ته ، کیزی :-

الف : - په دی حال کنی چه د قیدی
تفتیش نتائج واضح کړی چه عامه وجهی د
یوی اداری یا تصدی په حسابی معاملات او
اجرا آتو کنی د مملکت له قوانین او اصولو
خنجه چپ مصرف شوی دی .

ب : - په هفو و ختو کنی چه د یوی
اداری یا تصدی په مالی او حسابی اجر آتو
کنی تقلب او ساخته کاری موجود ده شی .

١٠ - خاص تفتیش : عبارت د یوی مالی
او حسابی تاکلی معاملی له تفتیش خنجه دی
چه په هر وقت او زمان کنی د محسبات تو د
عمومی تفتیش له ریاست خنجه نظر دصدارت
د مقام لیکلی حکم او بالومړی در جي دور کړي
د آمر لیکلیو پیشنهادو ته ، کیزی او خا من بیا په
لأندی مواردو کنی صورت نیسي :

الف : - د دخانیرو . او تجهیز ا تو او
معاشات تو غلا ، یا نقصان او پنه او د شتو په
کیفیت او کمیت کنی د اختلاف خر گندیدل

ب : په حسابی او مالی معاملات تو یا
معا مله کنی د ارشاد عمل پیشه یا خر گندیدل
ج - له مالیات تو خنجه د تینیتی یا پقو لو

په غرض د انتفاعی موسسات په بیلانس یا د
اشخاص په اظهار نامه کنی ساخته کاری .

د : د گمر کی د محصول او عوارض د سنجش
په معاملات او د استاد و په ترتیب کنی ساخته کاری .

(۵)

ه : ساخته کاری یا عدم مراعات مقررات یا مواد اصولی ، در ترتیب اجر آتی قرارداد های ساختمانی و تهیه و اکمال اجتناس . و : ظهور تفاوت در برآوردهای ثانی و اول تعییرات .

((شندل سوهم))

« مکلفیت هفته شین و هم زرین حسابی »

(۱۱) مقتضین حسابی ، در اجرای وظیفه تفتيش حسابی ، در موارد آتی مسئول شناخته میشوند و مطابق اصول نامه های مربوط محکوم بجزای انضباطی و محاکماتی میشوند :

الف : حقیقت اجر آتات مغایر اصول و مقررات را پنهان کردن .

ب: عدم تذکر موجودیت اغلاط و قلم خوردگی در اسناد و دفاتر تر حسابی و مقصودی اسناد و دفاتر مربوطه به عاملات مالی و حسابی .

ج: امور تزئین حسابی را که با جراحت آن مکافم میباشد بازخ و قوت ممکنه تکمیل ننمودن د: بقصد اخفای یا کرم اختلاس یا استفاده شخصی اوراق ثبوتیه مربوطه این خفی یا تلف نمودن .

(۱۲) مقتضین حسابی مکلف اند در هر فقره تفتيش ، از طریق مطالعه و تدقیق ، از خصوصیات واجرا آت ما لی و حسابی و اداری یک اداره یا تصدی یا موسسه و مشاهده اسناد و دفاتر معاشرات حسابی و تفتيش اجر آت معه سین ، معلومات مکفی بدست آورده و مستند باوراً و را پور تفتيش حین اکمال تفتيش ، مشاهدات ، نظریات و قضاؤت خودها را در مورد اجر آت مالی و حسابی محاسبین و مامورین مربوطه بطور صريح ، واضح و مدلل تحریر داشته تنتجه و نظریه خودهار اراائه نمایند ، را پور مکمل تفتيش حاوی اقلام ذيل میباشد :-

ه : د ساخته کاری قرارداد و نه ترتیب او اجر آت او د اجتناس په تهیه او اکمال کثیف ساخته کاری یا د مقررات او بالصولی مواد و خنده چه تله . و : د و دانیو په لمپری او د وهم بر اورد کثیف تفاوت شکنده کیدل .

د رسیم فصل

« د حسابی مامورینو اپلتو نکوه مکلفیت »

(۱۱) حسابی پلتو نکی د حسابی پلتو د وظیفی په اجراء کثیف په لاندی دوا رو د کثیفی مسئول بلک کیزی او له مر بوطا صولتامو سره سم په انطباطی او محاکماتی جزا ممحکوم بیزی .

الف : له اصول او مقررات او خنده د چجو اجر آت حقیقت پقول .

ب: په حسابی اسناد او دفتر و نو داغلاط او قلم خوری موجودیت نه تذکر او د حسابی او مالی معاملات او مربوطه اسناد او دفتر و نو درکول .

ج: د حسابی پلتو نکی چاری چه و عنو په اجر آه مکلف دی په ممکنه چا بسکی سره نه تکمیلول د یو جرم پقولو په غرض لا س و هل پادشاهی استقادی لپاره مربوط .

د: ٹابقی شوی پانی یا پقول یا تلفول .

(۱۲) حسابی پلتو نکی مکلف دی ، چه د پلتو نکی په هر فقره کثیف دیوی اداری یا تصدی یا موسسی د اجر آت او د خصوصیات او په باره کی د مطالعه او تدقیق للاری ، اودا ناد او د حسابی معاملات او دفتر و نو او د محاسبینو د اجر آت او د پلتو نکی له مخی پوره معلومات په لاس را وری او د پلتو نکی دا کمال په وخت کثیف د ی د پلتو نکی په پا هو او را پور مستند خپلی کثیف لید نی نظریات او قضاوی ، د مر بوطو ما مورینو او محاسبینو د مالی او حسابی اجر آت او په خصوص کثیف په صريح او مد لل دول و لیکی او خپلی نتیجی او نظریه دی خر گندی کړی .

د پلتو نکی مکمل را پور دالانی قلمونه لري :-

الف: اسم و محل ادا ره، واحداولاداره واحددو م دواير ولا يا تي ياشبایتیکه تحت تفییش حسابی و مالی قرار گرفته است.

ب: تاریخ شروع و تاریخ ختم تفییش.

ج: سache تفییش و تو پریچ اینکه آیا تفییش بعده قیدی یا کامل یا خاص بوده و اینکه چه قسم اسناد را فاتر و ادراق تفییش شده است.

د: تشریح توضیح نواقصیکه موجود بوده است.

ه: اسامی و تاب رسماً آمده یعنی اعطای محاسبین که حساب آنها تفییش شده است.

و: نظریات کامل هیئت تفییش حسابی و یامالی در موارد آتی:-

(۱) لیاقت و اهلیت محاسبین با استناد نتا پر تفییش.

(۲) موجودیت تعداد کافی مامورین.

(۳) اجرای وظایف محاسبین متنstem موافقت و مطاعت با قوانین و مقررات و تعلیمات نامه‌ها است یا خیر.

(۴) نظریات اصلاحی در مورد اینکه جه اقداماتی لازم است و چه تدبیری پیشنهاد می‌شود.

(۱۳) در مقابل سوالاتیکه از طرف مفتشین حسابی در هر مرد از مسیح سپیون و آمرین اعطای او دیگر مامورینیکه اجرآت و معاملات حسابی و مالی شان تحت تفییش است کرده می‌شود، بزودترین فرصت با پست جواب به عبارت ساده و روان و مطابق سوال تحریر گردد، محاسب یا ما مردینیکه از ایشان پرسش بعمل می‌آید نمی‌توانند در مورد جوابات، و کیل انتخاب، یا خود بد و نهضتی و عذر معقول، در ادای جوابات مساهله یا ماما طله نمایند.

الف: نوم ادارداری لومپی واحداداری دوهم واحدولایتی دوازدراخانگی چه ترمالي او حسابی پلتفنی لاندی را غلی دی.

ب: دلایلی دشروع او ختم نیمه

ج: دلایلی ساده اودی شرکنده چه آیا وروستنی پلتفنی قیدی و کامله و خاصه او مدارنگه چه شوی ده چه زدونه دفتر و نه او پانی خونگه پلتفنی شویدی.

د: هفونو اقصود توضیح تشریح چه موجودی.

ه: دور کری دآمرینو او محاسبینو رسماً نومونه اورتبی چه دنوی حساب پلائل شوی دی.

و: پلا ندی موارد کنی دمالی او حسابی پلتفنی دهیئت کامل نظریات.

(۱) دمحاسبینو لیاقت او اهلیت دلایلی دنتا مجهوبه استناد.

(۲) دمامورینو کافی شدید موجودیت.

(۳) دمحاسبینو دو ظایف اجراء اتفاقی امور را تو اور تعییمات نامه سره موافقه ده که نه؟

(۴) اصلاحی نظریات، پهندی موارد کنی چه خه اقدامات لازمی دی؟ او خه تدبیر و نه پیشنهاد کیزی.

(۱۳): - دهندر پوښتو په میا پل کنی چه دحسابی پلایونکوله خواپدھر مو زد کنی لنه محسابینو اور دور کری آمرینو از نور و هنر مامورینو خنچه مالی حسابی اجرآت او معاملاتی پلایل کنی با یذرا تروره په ساده اور وان عبا رت له پوښتني سره سم خواه ولیکل شی.

نه محساب یا مامورین چه له دوی شیخه پوښتنی که زی نشی کولای چه دخوا بونویه خصوص کی و کیل و دروی یا پنچله دوی بی له نارو غنی او معقول عذر خنچه دخوا بونو په دور کر کنی سستی یا بی پروائی و کری.

- (۱۴) مقتضیین حسابی مکلف اند و را ان و کلیه استاد دو دفاتر پیرا که تحقیق مینمایند، مهر و امضای نموده و بقلم رنگ سخن ملاحظه شدنمایند.
- (۱۵) مقتضیین حسابی مکلف اند که در دلایل و مدارک ولو که بنفع یا ضرر وجوده عامد باشد بیغیر ضانه اجرای وظیفه نمایند.
- (۱۶) در کلیه تحقیقات حسابی و مالی کافه استاد دفاتر اوراق و دلایل و قرائی صحیح، خواه به نفی خواه با ثبات جرم تعلق بگیرد حاصل اعتماد و مورد قبول میباشد.
- (۱۷) هر گاه در اثنا عی تحقیق بملاحته استاد دفاتر اوراق، جرمی بملاحته رسید و انکا که استاد دو دفاتر حسابی از دو سیه اصلی شعبه منوط ناممکن یا منافی اجر آت شعبه، یا اداره باشد هیئت تحقیق فتو، کاپی، یا سواد استاد مطلوب هر اباضن و تصدیق آمر و ما و در شعبه اخذ و ضم او را ناق تحقیق مینمایند.
- (۱۸) هر گاه حین تحقیق حسابی جرمی به ملاحظه رسید به مقصد اینکه جرم اصلیت و ماهیت حقیقت خود را تبدیل نسازد، از متهمنین شهود، مطلعین قضیه، منفر داشت، تحقیقات بعمل می آید، در تقدیم، تاخیر، احضار استجواب و ترخیص آنان هیئت تحقیق مختار است.
- (۱۹) کلیه آمرین اعطای دوایر مرکزی و ولایات و آمرین تصدیها و موسسات، مکلف اند برای هیئت تحقیق حسابی که از
- ۱۴ - حسابی پلتو نکی مکلف دی قول هندا استاد پانی او دفتر و نهجه پلتنه می هر او لاس لیک کری او دسره رنگ په قلم می ملاحظه شد کری.
- ۱۵ - حسابی پلتو نکی مکلف دی چه دلائل او مدارک کو په کشف کنی که خدمت دعماهه و جهه و په گمه یا ضرروی، بیغیر ضانه وظیفه اجراء کری.
- ۱۶ - ده لو او استاد دو دفتر و نو، پانهو او صحیح دلائل او و قرائی په حسابی او مالی پلتنه کنی که خه هم مجرم په نفی یا اثبات پوری اد و نیسی داعتبار او قبول ورده.
- ۱۷ - که چیری د پلتنی په ترش کنی نظر اثنا دو، دفتر و نو او پا یو ته کوم جرم و لیدای شی او د مر بوطی خانگی له اصلی دو سیه شخه دحسابی استاد دو دفتر و نو جلا کول ناممکن یادخانگی یا اداری دا جرا آتو منافی وی نو د پلتنی هیئت دسته او بواستاد عکس، کاپی یا سواد خانگی د آمر او مامور په لاس لیک او تصدیق اخلی او د پلتنی له پا یو سره می یو محای کوی.
- ۱۸ - که چیری د حسابی پلتنی په و حدت کنی کوم جرم و لیدلشی، په دی مقصد چه جرم خپل اصلیتا و حقیقی ماهیت تبدیل نکری، له متهمنین او شهود او د قضیی له خبر و کسانو خخه یو الحی و الحی تحقیقات که زی، د دوی په احضار، خواب غو پنی، تر خیصا و تقدیم او تا خیر کنی د پلتنی هیئت و اکلری.
- ۱۹ - د مرگز او ولا یاتو ټول د ور کری آمرین او د دائر او د تصدی یو او موسسا قول آمرین مکلف دی چه د حسابی پلتنی هیئت ته

(۸)

بریاست تفتيش عمومي محاسبات موظف شده باشند، جميع اوراق معلومات و استاد لازمه را عنداً طالبه، تقويض وارا يه نمایند. اوراق معلومات و نتایج تفتيش که قبلاً ذر يه مفتیشين خود دواير، و لايات یا تصدیها بعدل آمده عندالضرورت بدسترس استفاده هئیت تفتيش گذاشته میشود.

(۲۰) كلبها پورها ی تفتيش حسا بی از طرف هيئات معينه بریاست تفتيش عمومي محاسبات تقدیم میشود.

فصل چهارم

«احکام مر بو طه بتحقیق»

(۲۱) مرجع تحقیق اوراق، در پورها ی تفتيش فقرات و قضايای مالی و حساسی دواير و تصدیهای مرکز عموماً و ازولايات، در حالیکه حجم فقره تفتيش متجاوز از پنج لک افغانی بوده و مر بوط به عواید، مصارف خزانه این وسیمه ی گذاری های دولت باشند و آمر تفتيش آن از طرف آمرین اعطای درجه اول و نایب الحکومه ها و حکام اعلی صادر شده باشد، بریاست تفتيش عمومي محاسبات است.

(۲۲) هيئات نظار کلیه تصدیها و موسساتیکه دولت در ان سهم و اشتراک مالی دارد، مکلف اند سواد را پور مرتبه خودهار امنی بر نظارت و معاملات و عملیات و ملاحظه بیلانس و حسابات نفع و ضرر موسسات در اوقات معین آن بعد از تقدیم به مجمع عمومي بریاست تفتيش عمومي محاسبات نیز ارسال دارند.

چه دمحاسبات تو دعمومي پلتني اه ديراه ت شخنه موظف شویوي تولي باني، لازم معلومات او آستانه دغونه هستي په وخت كبني و زور سپاري. دهني پلتني باني او معلومات اه نتایج چه پخواهیله ددواير و اولويا ترو او تصدیو دېلمتو نکوريه ذر يعه شوي ده تضريرت په وخت كبني دېلمتنی هيئت تور سپاري کهizi. (۲۰) - دحسا بی پلتني تول را پورو نه دتا کلی هيئت له خواه دمحاسبات تو دعمومي پلتني ریاست ته وداندی کهizi.

خامورم فصل

« به تحقیق پوری مر بوطه احکام»

(۲۱) -- په عامه د ول سره د مر کن او ولايات تو دواير و او تصدیو د مالی او حساسی قضیو او فقره د پلتني در پوتو نوا او پانو د تحقیق مرجع په داسی حال کشي چه دېلمتنی د فرقه حجم له پېتھولکو افغانیزو خخنه زیات وی او د دولت په عوائده زایده اړفو خزانه او پنځی اچو اړپوری اړه د لري او ده غود پلتني امر دور کړي د لسرې درجی آمرینو او نائب الحکومه ګانو او اعلی حاکمانو له خواص ادار شوی وي، د دمحاسبات تو دعمومي پلتني ریاست دی.

(۲۲) - د قو لو تصدیو او غنو او سسو نظاره هست چه دولت په غونه کبني مالی اشتراك او سهم و لري، مکلف دی چه د نظارت او معا ملا تو او عملیا تو او د بیلانس د کتنی او د موسسات تو د ګټي او زیان دحساباتو په خصوصی کبني خپل جوړ کړي رپو تو نه په خپلوا تا کلېو و ختو کبني، عمومي مجمع ته لهوراندی کولونه و نور و سته دمحاسبات تو دعمومي پلتني ریاست تههم و لېزی.

«تبصره»

موسسا تیکه دولت در این کمتر از نو د
فیصد سهم و اشتراک مالی دارد طور
عادی بدون این از کتبی مقام صدارت از
طرف ریاست تفتیش عمومی محاسبات،
تفتیش نمیشود. و را پور هیأت نظار
چنین موسسات از نگاه حفظ منافع مالی دولت
نهایی و غور نمیشود.

- ۲۳ - کلیه را پور های هیئت تفتیش
حسابی و مالی از طرف ریاست تفتیش عمومی محاسبات
نهایی ده روز بعد از تاریخ وصول به هیئت
تحقیق سپرده میشود.
- ۲۴ - هیأت تحقیق که هر کدام، مشتمل
بیکیک نفر مأمورین از وزارت مالیه، وزارت
عدلیه و صدارت عظمی میباشد از مقام صدارت
به تناسب حجم کار تعیین میگردد.

«تبصره»

رؤیس هیئت نماینده وزارت مالیه میباشد.
۲۵ - هیئت تحقیق مکلف است که طور
دایم انعقاد جلسه داده و را پور های تفتیش
را تحقیق نمایند و در کوتاه ترین فرست
مهکم نه در باره هر را پور تفتیش، قرار قاطع
بدهد.

۲۶ - هیئت تحقیق را پور تفتیش را
بنفصیل، تدقیق نموده و در نظریه و قرار یکه
در باره مأمورین و محاسبین و دیگر اشخاص
حقیقی و حقوقی شامل قضیه صادر مینمایند،
مستند با اسناد و اوراق تفتیش طبق اصول
و مقررات مملکت ثبتیت مینماید که جزای

هفه موسسی چه دولت په هفو کتبی،
په سلو کتبی له نوی خخه لب ما لی سهم او
اشتراك ولری، په عادی دولت په دعظمی
صدرات مقام له لیکلی امر خخه د محا سباتو
د عمومی پلیمی د ریاست له خو اخخه
نه پلیل کبزی او د دی دولت موسسات
دنظار هیئت را پور دولت دمالی کیتو د ساتنی
له کبله تدقیق او غور کیبزی.

- ۲۳ - دحسا بی او مالی پلیمی دهیئت
و پوتو نه دمغا سباتو دعمومی پلیمی دریاست
له خوا نهایت لس ورخی و رسنه در سیدو،
له نیقه خخه د تحقیق هیئت ته سپارل کیبزی.
- ۲۴ - د تحقیق هیئت چه د مالی دوزارت
او د دلیمی د وزارت او دعظمی صدارت له
یویوتن مأمورینو خخه جویدی دعظمی صدارت
له مقام خخه د کار د حجم په تنا سب
تا کل کیبزی.

«تبصره»

دهیئت رؤیس د مالی دوزارت نماینده دی.
۲۵ - د تحقیق هیئت مکلف دی چه په
دایم دول غونهی و کبری او دبلیمی رپو تونه
تحقیق کبری، او زر توژره په میکن دول
دبلیمی دهه رپو تونه په باره کتبی قاطع
قرار و نهاده و رکبری.

۲۶ - د تحقیق هیئت، دبلیمی رپو تونه
په تفصیل سره تدقیق کوی، او په هفه نظریه
او قرار کتبی چه په قضیه کتبی دشا ملو
مأمورینو و محاسبینو و نور و حقیقی او حقوقی
کسانو په باره کتبی ئی صادر و دبلیمی
په اسناده او پانهه مستند دملکت له اصوله
او مقرر اتو سره سه ئی تثبیت و چه معهکمانی

محاکماتی متوجه آنست. یا جزای انصباقی و قرار خودرا بر باست تحقیش عمومی محاسبات می‌سپارند.

۲۷ - در حالیکه قر ار هیئت تحقیق، متضمن جزای انصباقی شاملین قضیه باشد، ریاست تحقیش عمومی محاسبات تحقیش و قرار هیئت تحقیق را باداره یا تصدی مربوطه آن بفرص تطبیق ابلاغ مینماید.

هر گاهه قرار هیئت تحقیق، متضمن جزای محاکماتی باشد. قضیه از طرف مدعی العموم به محکمه رویت داده میشود، و مونو مع باداره مربوطه نیز اخبار میگردد تا مطابق مواد مندرجه اصولنامه محاکمات مامور دین ملکیه اجرا آت شود.

«تبصره»

اوراق و راپورهای هیئت تحقیش و قرار هیئت تحقیق در مورد فقراتیکه به شا ملین قضیه، جزای انصباقی و محاکماتی متوجه باشد به محکمه ارجاع میگردد.

((فصل پنجم))

«تعریف اصطلاحات»

۲۸ - تعریف اصطلاحات محاسبه دارائی دولت بودجه هواید، مصارف خزانین محاسب کنترول قبلی آمراعطاً سال مالی، زمان اداره و حساب قضیه که در احوالنامه محاسبه و بودجه سال ۱۳۳۸ توضیح شده در مورداین اصولنامه نیز مدار اعتبار است.

۲۹ - هرگونه احکام قانونی و فرامین ولو ایجادیکیه قبل از مرعیت این اصولنامه

جزا ورته متوجه ده که انصباقی جزا او خپل قرار دمچا سباتو دعمومی پلچنی ریاست ته سپاری.

۲۷ - په دی حال کنی چه دتحقیق دهیست قرار قضیی دشاملینو په انصباقی جزا متضمن وی، دمچا سباتو دعمومی پلچنی ریاست، دتفعه بقیه دهیست پلچنی او قیرا. هربوطي اداری یا تصدی ته دتطبیق په غرض ابلاغ غوی.

گه چیری دتحقیق دهیست قرار دمچا محاکماتی جزا متضمن وی قضیه دمدعی الموم له خوا محکمی ته ویراندی کیزی او موضوع مربوطی ادا ری ته هم خبر ور کیول کنی ته خوا دملکی هامورینو دمچا محاکماتی داصو لئامی له مدادو سره سه اجرا آت وشی.

«تبصره»

دیلمنی دهیست پاڼی او رپوړنه او د تحقیق دهیست قرار د هیو فکرو په باړه کنی چه دقضیی شاملینو ته انصباقی او محاکماتی جزا متوجه وی محکمی ته ویراندی کیزی.

((پنجم فصل))

«د اصطلاحاتو تعریف»

۲۸ - د د و ل ک د د ا ر ا ئی د محاسبی د اصطلاحاتو تعریف بودجه، عوائد، مصارف خزانین، محاسبت، کنترول قبلی دورکری آمر، مالی کال، زمان، اداره و قطعی حساب چه د ۱۳۳۸ کال د بودجی او محاسبی په اصولنامه کنی توضیح شوی ددې اصولنامه په مورد کنی هم د اعتبار ور دی.

۲۹ - هردوں قانونی احکام او فرمانو نه او لوایح چه پهوا ددی اصولنامی له مر هیت

شخه موجود بوده و مغایر متن یا روحیه این اصولنامه باشد، از تاریخ مرعیت این اصولنامه ملغی میباشد.

۳۰ - احکام این اصولنامه، از طرف ریاست تدقیق عومی معا رسات، اجرا و در کلیه دوازیر و تصدیها و موسسات مدلول این اصولنامه مرعی الاجرا میباشد.

اصولنامه هذا در جمله اصولنامه ها موضوعه دولت منظور است. مو رخه یوم شمار شنبه ۲۸ بر ج سنبه ۱۳۴۱ شمسی ۱۳۸۲ قمری کال و زمانه ۲۰ ماه ربیع الثانی ۱۳۸۲ قمری.

شخه موجود دی او دهی ا صو لنا می له متن او روحیه سره مغایری وی ، لنودی .

۳۰ - ددی اصولنامی احکام و محاسبات تو دعمومی پلیپنی دریاست له خوا اجراء او په تولو دوازرو او تصدیو او مو سما تو کبئی ددی اصولنامی دلیلو نه داجراه وردی .

دا اصولنامه دد و لت دنورو وضع شو اصولنامو په شان منظوره ده .

د ۱۳۴۱ لمو یز کال و زمانه ۱۳۸۲ قمری کال و زمانه ۲۰ سمه سم .

دولتی مطبوعہ